

CATALUNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5, BARCELONA APARTAT 273
TELEF. 1114

El pacifisme de Harding Adherint-nos; pero...

De pocs anys an aquesta banda ha entrat el furor de les organitzacions pacifistes. La pobra humanitat, cada vegada més adolorida, cerca canviar continuament de posició; pero no aconsegueix mes que canviar de dolor.

Tots els treballs pacifistes amb aquelles conferències de la pau de La Haya, amb el palau aixecat en terres holandeses, amb les novel·les anti-guerres de la Comtessa Berta de Suttner, acabaren en l'immensa conflagració europea.

I després d'aquella tragedia, que va desgarrar les entranyes d'Europa, que fou la vivíplasmació del dolor humà en mitj de la civilització materialment més refinada, tornà el somni del pacifisme a excitar les imaginacions més vives, i fou en Woodson Wilson, el qui ens regalà la Lliga o Societat de les Nacions, nascuda amb el ferment de l'odi; i ha sigut ara Mister Harding el qui ha convocat la Conferència per a la reducció d'armaments, que suau-ment està celebrant les seves sessions a Washington.

De la Lliga de les Nacions en foren exclosos els venguts. S'aixecà, doncs, l'edifici sobre la base de la divisió de pobles engendrada per la guerra, sobre l'etern *Voë victis!*

I la Conferència convocada per Mister Harding no té, en realitat, una finalitat pacifista en el sentit doctrinal de la paraula. Es redueix a volguer cercar una fórmula d'equilibri entre els armaments dels Estats Units, el Japó i Anglaterra, i per tant, a portar-nos d'una vegada an aquell desacreditat joc de compensacions de pesos i mesures de la diplomàcia del segle passat. L'equilibri europeu convertit en equilibri mundial: heus-aquí tot.

No; la guerra, com la malaltia, com la fam, no desapareixerà mai del món. Podem at

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

En les sessions del Congrés ha seguit discutint-se la qüestió del Marroc, no sempre amb aquell esperit de prudència patriòtica que aconsellen les circumstàncies bèliques de la nostra intervenció en el moment present.

El President del Consell, Sr. Maura, va pronunciar un discurs d'orientació en el susdit assumpte, que ha sigut generalment elogiàt. En el mateix es fixa la necessitat del protectorat com a garantia de nostra independència i de la llibertat de l'estret de Gibraltar; la posició de les places fortes, i el protectorat en forma civil quan acabin les actuals circumstàncies. Sembla que els conservadors, en general, estan conformes amb aquesta orientació i es diu que els lliberals no oposaran obstacles al desentrotlló de la mateixa. Si aixís es, el debat del Marroc restarà acabat aquesta mateixa setmana.

Els projectes de llei del Banc d'ordinació bancària fan via dins les Comissions, i es tan bona l'impresió pels mateixos produïda, que s'assegura que en el Parlament trobaran molt poca oposició. Ja es necessita, doncs el primer ha de restar aprovat el dia d'any nou.

La qüestió arancelària i la denuncia que pel 10 de Decembre França ha fet del *modus vivendi* amb Espanya, constitueixen els fets més sensorials de la setmana. En altre lloc d'aquesta edició en parlem.

També l'agregació de Sarrià a Barcelona i la qüestió del Banc de Barcelona han donat joc al Congrés.

A l'Àfrica el nostre exèrcit ha seguit ocupant noves posicions i avançant en direcció al Kert, quin riu està ja dominat pels canons emplaçats en les nostres posicions més avançades. Veurem ara quin curs seguiran les postreres operacions.

El Ministre d'Instrucció pública, Sr. Silió, ha visitat Barcelona amb motiu de l'inauguració d'una bella estàtua del Alighieri que la colònia italiana de la ciutat ha ofrenat a la mateixa. En la seva curta visita el Sr. Ministre deixà a nostra ciutat una molt agradosa impressió.

El centenari del Dant

La colònia italiana de Barcelona ha volgut ofrenar a la nostra ciutat un monument que perpetui el record de l'immortal cantor de la Divina Comèdia. Podem estar-ne orgullosos d'aquesta ofrena. El poeta de la muntanya estant irradiarà damunt la ciutat la llum puríssima del seu esperit.

Dant o Durante, que aquest era el seu nom, nasqué a Florencia l'any 1265. La seva família no pertanyia a la més antiga noblesa de Florencia, però es distingí molt en la història de la ciutat. L'infantesa del Dant és molt obscura. No sabem qui fou el mestre que desenrotllà la gran intel·ligència de l'excels poeta. Els seus biògrafs, entre ells Boccaccio, creuen que el seu mestre fou Brunetto Latini. En el cant XV de l'Infern, es parla amb respecte d'aquell mestre que era un dels homes més il·lustrats d'aquella època, i això fa suposar que va rebre d'ell algun ensenyament. Es creu que estudià a les universitats de Bolònia i de Padua. Els seus estudis havien d'ésser forçosament molt sòlids, car els seus coneixements eren universals. Quan escrigué la Vita Nuova era gairebé un adolescent, la qual cosa demostra que s'havia format en les grans universitats. Havia guarejat contra els gibelins de Arezzo, però els espectacles de la guerra no varen exercir cap influència en el seu esperit. La que fou el germen de les seves grans creacions, fou l'amor. Dant estimava amb un amor puríssim. Beatriu era per ell una dona feta de llum, un astre que il·luminava el camí de la seva vida. Alguns crítics es pregunten si existí realment Beatriu de Portinari, car creuen que no era sinó un símbol. Si hem de creure el poeta, Beatriu fou un personatge real filla del patrici florentí Folco Portinari. Dant idealitzà tan el seu amor, que Beatriu ha esdevingut un símbol de la bellesa i de la virtut. L'estimava tant, sentia per ella una admiració tan pura, que el cor se li omplia de joia quan rebia d'ella la dolcesa d'un somris o la gràcia d'una salutació. Beatriu fou l'esposa de Simó di Bardi i morí al cap de quatre anys d'haver-se casat. Després de morta Beatriu l'amor de Dant es convertí en adoració mística. Si Dant hagués obtingut

l'amor de Beatriu hauria estat un home feliç, però

Campanya de mala llei

A propòsit de l'arancel

França s'es vist obligada a fixar uns drets aduaners molt pujats, gairebé prohibitoris, per tal de defensar les seves indústries i els productes de la seva terra, malferides i desvallestats per la Gran Guerra. No hi ha res que dir.

Naturalment, els països afectats per aquest fet insòlit, però perfectament explicable, s'han apressurat a defensar també els seus interessos en ço que'ls afecta l'escala de drets aduaners francesos actualment vigents. La premsa de tots els països, en aital conflicte, s'ha posat al costat dels seus governs respectius, com es natural, a la fi de augmentar els seus prestis i amparar els interessos del poble.

Més a Espanya hi ha hagut algunes excepcions en aqueixa patriòtica actitud de la de la premsa. Part de la premsa espanyola s'ha cregut en el cas de, en comptes d'atacar al govern francès per que fa impossible el *modus vivendi* amb Espanya, combatre al govern espanyol, donant-li les culpes dels pecats per França comessos en matèria arancel·laria, i fins de la aparatosa denuncia feta pel govern de Briand, del *modus vivendi* franc-espanyol, amb el sol objecte de veure si Espanya, esporuguida, cedia i deixava a França, com sempre, fins avui dia, poc menys que senyora i mestressa del nostre arancel.

Pero ara s'ha trovat el govern francès en que a Espanya hi ha un govern que sap i vol governar, i governa, i el vol espantar i fer creure si pot; i com França es mestra en el joc de premsa, ha promogut una campanya periodística tant sorollosa de paraules com buida d'arguments, encaminada a n'aquest objecte; campanya a la qual presta el seu concurs la premsa espanyola, suara al·ludida.

Sembla impossible tal contrasentit; i encara sembla més impossible que's diguin espanyols els tenen la gosadia de combatre furiosament al nostre govern perquè no s'entrega de peus i mans al govern francès, i faci desfàci aquest, a casa nostra, com si fos a casa seva

La virtut triomfa

El cel és gris. El vent agita fortament el brancall dels arbres i cauen les fulles seques com il·lusions mortes. Fa un fred intens. La neu ha cobert de blancor les muntanyes i ara brillen tremoloses enllà de l'horitzó. La Mercé tapada amb un mantell espellifat, vetlla el seu fill malalt. En el silenci de la nit resonen les vibracions sonores del campanar veí que compta e pas silenciosos de les hores que no tornaran més. S'ou la remor de gent que s'acosta. Passen alegrement conversant amb veu alta, s'allunyen i torna altra vegada a regnar el silenci. La Mercé tremola de fred. Vol ensonyar-se però no pot. La dolor no li deixa cloure els ulls. Mare, li diu el seu fill, encara no ha arribat el pare? No; deu cercar feina, contestà la mare, dissimuladament.

—Amb aquest fred i aquesta fosca no en trobarà pas de feina. Per què no vas a dormir, mare?

No veus que jo em trobo bé. Si em trobés malament ja et cridaria.

—Estic millor al teu costat. Dorm, dorm, fill meu i no parlis que pots fadigar-te.

—Quin fred que fa, mare. Estic tremolant.

La Mercé aprofitant un moment que l'Enric, el seu fill, va cloure els ulls va estendre damunt del llit el mantell que li servia de abrigo.

rà que aviat es posaria bé. En Joan seguia donat a la beguda. Escolta, li va dir la Mercé, no et fa pena veure que moltes vegades l'Enric ens demana pa i no n'hi podem donar? Perquè no treballes, Joan? No t'agradaria més tornar a casa després d'un dia de treball i veure que la teva dona i el teu fill mengen el pa pastat amb la suor del teu front? Jo també treballaria i aniríem estalviant diners i podríem embellir la casa. No sé com t'agrada viure tan malament! Veus en aquesta finestra jo hi posaria unes cortinetes blanques i comprariem una taula i cadires.

Tan bé que podríem viure. Jo no et demano pas riqueses, Joan. Però la misèria és tan trista! La gent no ens vé a veure perquè tenen por que els hi demanem diners. Amb poca cosa que guenyessis ja estaria satisfeta. Ja saps, Joan que no tinc ambicions.

—Ja has acabat, digué En Joan. No vaig a l'Església per no sentir sermons i en canvi haig d'escoltar pacientment les teves prediques. Noia, series un bon missioner. Tenint una dona tan maca com tu no sé perquè haig de treballar jo.

—Insolent, respongué la Mercé amb una gran indignació. No creia que fossis tan vil.

—No hi havia atinat que ets una dona virtuosa, digué En Joan amb una

Per què el poble suís ha enderrocat el pacte amb el joc

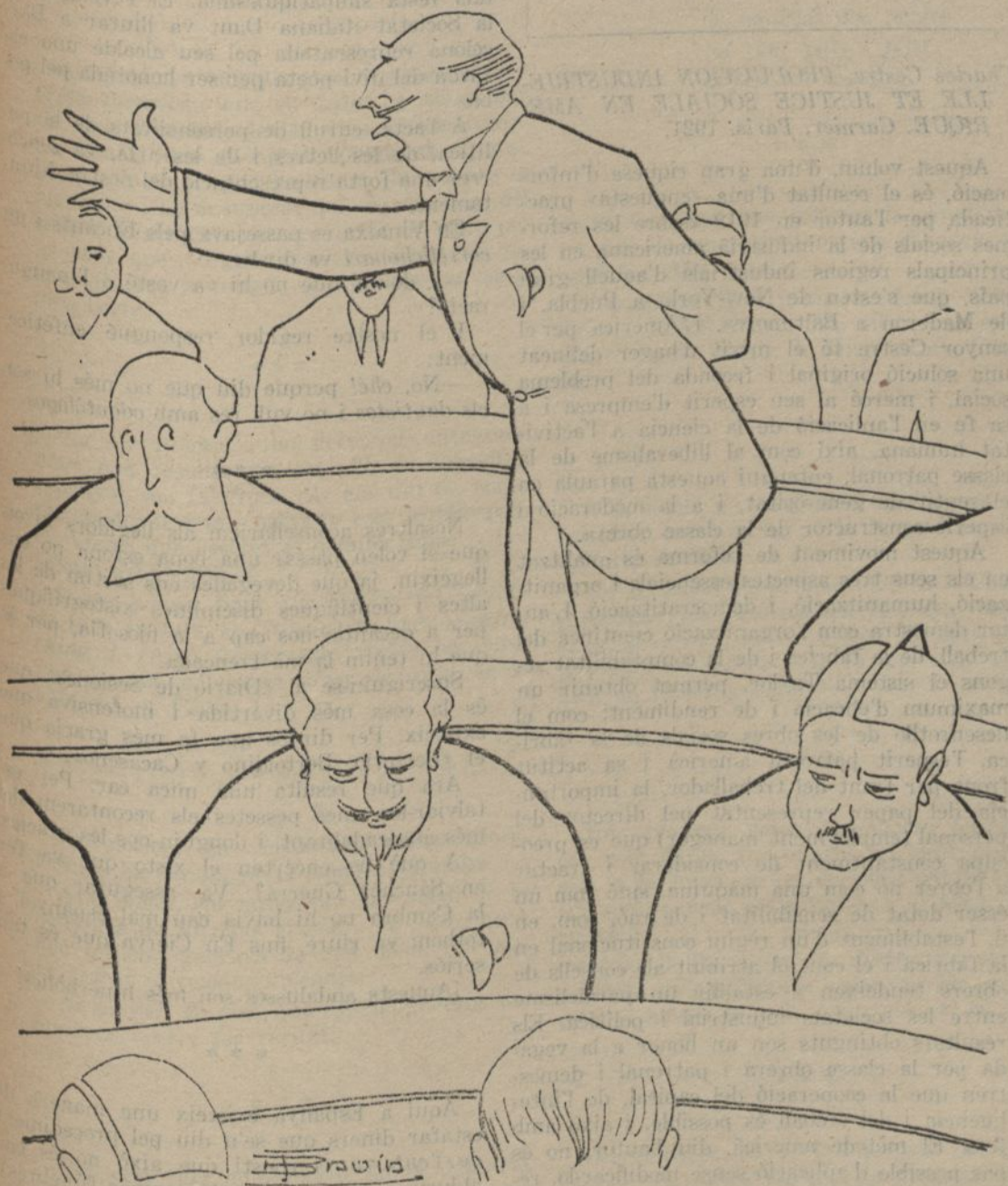
«Fa deu anys—deia el *Journal de Genève* en l'article inicial de la propaganda electoral directora del plebiscit, (10 de Març de 1920)—quan es va empendrer la primera campanya contra les cases de joc, el partit democràtic, remarcant les diferències de criteri entre els seus membres, va decidir restar neutre en la aspre lluita llavors entaulada. Avui dia el problema es presenta d'una faïso diferent, i sobre tot, les idees han evolucionat durant la guerra: la explotació dels jocs d'etzar que, no fa gaire, sense ésser aprovada per ningú, semblava tolerable per a molts, avui dia és judicada per tots funesta per al nostre poble.» Fixin-se als llegidors. A Suïça les idees han evolucionat, en deu anys des d'una opinió de tolerància a una franca condemna. Aquesta depuració ha sigut deguda principalment a la guerra. A nostra ciutat, ni la guerra europea, ni l'actual guerra de Melilla que tant d'aprop ens toca i tant a la nostra sang ens atany tenen la menor virtualitat per a modificar el sentiment general en sentit auster i restrictiu. Com insinuava En Joan Llimona a un formós article eixit a «La Veu de Catalunya» el Dia dels Morts, ni els horrors de les hecatombes dels espanyols, com les de Nador, Zeluan i Mont Arruit son prou per a imposar als jugadors d'aquí ni un instant de decorosa abstenció a la insolència de son vici. Ni tant sols el dia que arribà la nova de la espantosa troballa de més de dos mil cadavers de germans nostres presoners, assassinats pels rifenys, nova que a qu

dis, (1) (sense comptar la part que pot tenir el joc entre les causes preparatòries de la catàstrofe de Melilla) m'ha sublevat de tal manera, que jo mateix desordeno el meu mètode d'exposició.

Tornant, doncs, a seguir el fil dels arguments i raons damunt els quals s'apoya la campanya que tingué feliç resultat en el plebiscit helvètic del 21 de Març de 1920 enderrocant el pacte amb el joc, reprenc la traducció del fragment principal de l'article del diari ginebrí. I una vegada per totes invito als lectors a fer ells mateixos els paral·lels i els comentaris i a apreciar els contrastos.

«En l'estat econòmic actual d'Europa dos principis essencials han sigut posats en valor pel Consell suprem (de la Societat de les Nacions) i recomanats a l'atenció seriosa dels ciutadans de tots els païssos: *«Eviteu les despeses del luxe, din, i apreneu a economitzar; i afegiu, augmenteu la producció amb el vostre treball.»* Doncs bé, la explotació dels jocs d'etzar va a un fi contrari a n'aquests dos preceptes; drenen (roseguen, xuclen) les economies i deshabituen del treball, insinuant en l'esperit dels seus adeptes la idea falsa de que poden ells guanyar amb l'etzar més de ço que el treball pot procurar-los. Antieconòmiques i antisocials en primer terme, les cases de joc deuen desaparèixer del sol de la Confederació». «A la vigília del dia en el qual la Confeder

ELS PATRIOTES

—A! senyors diputats. Heu vist quin poc patriotisme té aquest Govern que s'ha permès col·locar-se al davant dels interessos comercials de França?

ELS LLIBRES NOUS

PREGUEM ALS AUTORS I ALS EDITORS QUE VULGUIN QUE DONEM COMPTA DE L'APARICIÓ DE LLURS LLIBRES EN AQUESTA SECCIÓ, QUE ENS REMETIN UN EXEMPLAR.

Charles Cestre. *PRODUCTION INDUSTRIELLE ET JUSTICE SOCIALE EN AMERIQUE*. Garnier, Paris. 1921.

Aquest volum, d'una gran riquesa d'informació, és el resultat d'una «enquesta» practicada per l'autor en 1919 «sobre les reformes socials de la indústria americana en les principals regions industrials d'aquell gran país, que s'esten de New-York, a Puebla, i de Maderon a Baltimore». L'America per el senyor Cestre té el mèrit d'haver delineat una solució original i feconda del problema social, i mercé al seu esperit d'empresa i a sa fe en l'aplicació de la ciència a l'activitat humana, així com al lliberalisme de la classe patronal, entenguí aquesta paraula en el sentit de generositat, i a la moderació, i esperit constructor de la classe obrera.

Aquest moviment de reforma és analitzat en els seus tres aspectes essencials i organització, humanització, i democratització. L'autor demostra com l'organització científica del treball, de la fàbrica i de la comptabilitat segons el sistema Taylor, permet obtenir un maximum d'eficàcia i de rendiment; com el desenrotll de les obres socials de la fàbrica, l'esperit patronal americà i sa actitud front per front del treballador, la importància del paper representat pel director del personal (employment manager) que es preocupa constantment de considerar i tractar a l'ob

prés resultà que ens volien encolomar un difunt que no era el general.

Vaja senyors vius que això ja no és un timo, això se'n diu voler carregar el mort.

A Alemanya existeix una organització secreta terrorista que es dedica a assassinar els caps directors de la política conservadora. Suara han atemptat contra el diputat senyor Auer el qual ha donat llum sobre el assumpte i ha demostrat que els assassins del senyor Erzbergen van sortir de la colla, però com que l'organització és secreta i no han dit res a ningú, sembla que no serà descoberta.

Cal ser pràctic i no deixar-se entusiasmar. Ara resulta que tot allò de Gibraltar espanyol, son falornies, car ens diu un home tan assenyat i tan patriota com el Marqués de Viesca que l'estret es domina sense la possessió del Penyo.

I per aquest final ens havien fet cantar de tant en tant el *China-china-tachina-china...*? (Això darrer que vostés no entenen, perquè no deuen saber de solfa, és la «Marcha de Cádiz».)

La notícia és certament aclaparadora. França ha denunciat el «modus vivendi».

Ara, don

Per a destruir la raça

Un diari que sovint vol parlar de l'enfortiment de la raça, i sembla que en parla amb sinceritat, publica l'anunci d'una antologia eròtica a on s'hi apleguen les obres més perniciosos que s'han publicat sobre aquella materia de qui digué Sant Pere: *nec nominetur in vobis*.

Ara bé. ¿La llibertat dels escriptors s'esten fins al punt de poder injectà impunement al cos social un virus com aquest a que'ns referim, capaç per sí sol de corrompre'l i destruir-lo?

¿Es que aquest menor d'edat perpetuo que és el poble no té cap llei que l'ampari contra el corruptor de menors, taxativament perseguit pel Còdi Penal com un malafactor de la societat?

Fins les lleis i reglaments de policia urbana podrien caure sobre aquests descastats que atenta contra la decencia pública de manera pitjor, si cap, que els que l'ofenen per carrers i places, d'altres maneres més grolleres però menys permanents i escandalosos.

En contats països dels que es precien de civilitzats fora avui possible una empresa semblant; més aquí, a Espanya, entre lleis que no s'apliquen, justícies que no ajusticien i gent que dorm... això és cosa fàcil.

¡Oh, la gent que dorm, quantes malvestats com aqueixa fa viable

NOTICIARI

La Comissió permanent del Treball del Senat, considerant que per a il·lustrar el seu criteri convé conèixer el dels elements agrícoles afectats per la reforma i també les distintes modalitats de l'organització del treball agrícola en les diferents regions d'Espanya, acordà obrir una informació pública per escrit que acabarà el dia 30 del corrent.

Tot bon subscriptor de CATALUNYA SOCIAL divulga, propaga, expandeix les seves doctrines i ens aporta nous subscriptors i anunciant.

—Està enllestit el projecte de llei de Sindicació forçosa i molt avançat el de sanejament de habitacions.

El de Contracte de Treball està confeccionant-lo l'Institut de Reformes Socials.

—S'es prohibida l'entrada a Espanya del blat i les seves farines.

—Per a compliment en el ram de Guerra del reglament del ministeri del Treball sobre intensificació del règim de retir obrer, s'ha declarat que es aplicable íntegrament l'esmentat reglament al personal obrer civil de totes les obres i serveis que realitzi el ram de Guerra per administració directa sense cap intermediari entre el dit ram i els obrers.

—El «Basament del Pervindre» ha comprat 320.000 pams quadrats de terreny, que compren una superfície major a la d'una illa normal, fitada pels carrers de la Indústria, Lepant, Padilla i Còrsega, propera a la Sag

INDUSTRIA MARCA CATALANA DEPOSITADA

GRAN CERERIA
DE
ANTONIO SALA
40 Calle de la Princesa 40
Teléfono 428
BARCELONA

BLANQUEO de Ceras en grande escala
FABRICA de Bujías de Eteáricas y transparentes
NUEVO SISTEMA ALVAPOR
2 Diplomas de honor
PRIVILEGIADO POR S. M.
2 Grandes premios

GRAN CERERIA
ESPECIALIDAD en cirios, blandones, ha-
chas, candelas y todo lo
concerniente al ramo de cerería, elaborado con toda
perfección al peso, forma y gusto de cada país en CE-
RAS PURAS DE ABEJAS para el CULTO CATOLICO,
y con buenas mezclas de varias clases y precios. «Sin
humo, olor ni carbón.»

BLANQUEO DE CERAS en gran escala, puras sin mezcla.
CERAS AMARILLAS de todas proceden-
cias Cerecina, Perafina, Estearina, etc.etc.
FABRICA de BUJIAS Eteáricas y trans-
parentes, blancas
y colores de todas clases y varios precios. Cirios y
blandones eteáricos de todas dimensiones.
Casa fundada en 1858. Expediciones a todos
los puntos de la Península y Ultramar.
12 MEDALLAS DE 1.ª y 2.ª CLASE
Princesa, 40 ANTONIO SALA Barcelona
Teléfono, 428. A.
Se remiten notas de precios, y catálogos, gratis.

CATALUN

LEGIA

ETIQUETA DE GARANTIA
LEGIA LIQUIDA EXTRAJO
CASAMITJANA
FABRICANTE
S. CASAMITJANA MENSA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Academia Cots

FUNDADA EN 1879.—G. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra. Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas inc'usas la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

fol.

304 (05) (06-71)

BIBLIOTECA DE LA ACCIO POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana**, per el reverent Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales**, per el R. P. Lluís Chabaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España**, per el Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Problemas sociales de actualidad**, per el Dr. D. Severí Aznar. Ptes. 4.
- Las casas baratas**, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista**, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Ptes. 3.
- Manual de estudios sociales**, per el R. P. Rutten. (Agotat).
- La mutualidad escolar**, per el R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España**. Quint curs celebrat a Barcelona. Un tomo de 700 planes, ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de «El Social»**. Anys 1911, (agotat), 1912 (agotat), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. una l'exemplar.
- Anuario Social de España**. Any I, 1915-1916, pes-setes 5.
- Anuario Social de España**. Any II, 1916-1917. Pes-setes 5.

FULLETS

- Encíclica Rerum Novarum de S**